

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 628/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť príspevkovej organizácie Š. T., zastúpenej riaditeľom Ing. P. L., právne zastúpenej advokátom Mgr. R. V., P., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15 Co 25/2012-174 z 9. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť príspevkovej organizácie Š. T. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2013 doručená sťažnosť príspevkovej organizácie Š. T. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 25/2012-174 z 9. mája 2012.

Sťažovateľka namieta porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Co 25/2012-174 z 9. mája 2012 z toho dôvodu, že tento doplnil dôvody rozsudku prvostupňového súdu, pričom *„doplnené dôvody odvolacieho súdu sú však v rozpore s dôvodmi súdu prvého stupňa a právny názor odvolacieho súdu na vec je úplne iný ako právny názor súdu prvého stupňa, pričom je prekvapivý, a preto je rozsudok odvolacieho súdu zmätočný pre jeho vnútorný rozpor, teda nespĺňa kritériá rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 O. s. p., a teda je arbritárny“*. Sťažovateľka napádajúca vnútornú rozpornosť rozsudku krajského súdu uvádza, že *„obsahuje dva protichodné právne názory“*, ktoré majú za následok *„arbitrárnosť rozhodnutia“*, pričom ďalší dôvod arbitrárnosti rozsudku krajského súdu sťažovateľka videla v tom, že sa *„odklonil od doterajšej judikatúry“*, pričom to *„nijak nezdôvodnil, a preto je jeho rozhodnutie arbritárne“*.

Sťažovateľka na základe uvedeného žiadala, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľa Š. T. na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 09. 05. 2012, číslo konania 15 Co/25/2012-174 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dna 09. 05. 2012, číslo konania 15 Co/25/2012-174 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť trovy konania Š. T. v sume 275,94 EUR €... na účet P., s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd

podľa ústavy alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Podľa uvedených kritérií ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľky a osobitne sa zameril na preskúmanie svojej právomoci na jej prerokovanie.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podľa princípu subsidiarity upraveného v čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavný súd oprávnený na konanie o základných právach

a slobodách sťažovateľov len pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný (všeobecný) súd. Z takéhoto znenia čl. 127 ods. 1 ústavy, ale aj zo stabilizovanej praxe ústavného súdu vyplýva, že pred ústavným súdom je sťažovateľ oprávnený namietať porušenie len toho základného práva alebo slobody, o ochranu ktorého sa pokúšal pred všeobecnými súdmi na základe svojho podania (žaloby), prípadne riadnych a v niektorých prípadoch aj mimoriadnych opravných prostriedkov.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zistil, že sťažovateľka na krajskom súde namietala postup Okresného súdu Banská Bystrica, pretože jej mal v jej veci odňať možnosť konať pred súdom nevykonaním ňou navrhovaných dôkazov.

V tejto súvislosti sťažovateľka vo svojom odvolaní uviedla: „*V prípade že účastníci konania navrhli vykonať dôkazy k súdom určeným právne relevantným skutočnostiam, ktoré sú medzi účastníkmi konania sporné nemôže súd takýto relevantný dôkaz nevykonať bez toho aby týmto neodňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.*“ V ďalšom sťažovateľka taktiež uvádza, že „*súd prvého stupňa svojím postupom odňal žalovanému možnosť konať vo veci § 221 ods. 1 písmeno f) OSP*“, resp. že „*Súd 1. stupňa odôvodnil napadnutý rozsudok v rozpore s § 157 ods. 2 OSP, čím odňal žalovanému možnosť konať pred odvolacím súdom, pretože mu neumožnil podať kvalifikované odvolanie*“. Pokiaľ ide o predmet konania pred krajským súdom ako súdom odvolacím, tento vo svojom rozsudku takisto potvrdil, že „*V odvolacom konaní odporca namieta, že súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom*“.

Rovnako sťažovateľka odôvodnila aj svoje dovolanie podané na Najvyššom súde Slovenskej republiky proti rozsudku krajského súdu, pretože uviedla, že ho podáva „*z dôvodu podľa § 237 písmeno f) OSP, pretože postupom prvostupňového a odvolacieho súdu mi súdy odňali možnosť konať pred súdom keď nevykonali právne významné dôkazy pre rozhodnutie vo veci - výsluch navrhovaných svedkov a toto svoje konanie žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnili, pričom sa jedná o vadu konania, ktorou trpí ako konanie odvolacieho tak aj konanie súdu prvého stupňa*“. Aj vo svojej sťažnosti napokon sťažovateľka potvrdila, že vyčerpala „*všetky dostupné opravné prostriedky proti rozsudku*“.

Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 9. 5. 2012, číslo konania 15 Co/25/2012, keď proti nemu v zákonnej lehote podal dovolanie z dôvodu podľa ust. §-u 237 písm. f O. s. p., pretože vyššie uvedeným postupom sťažovateľa práva pri vydaní rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 9. 5. 2012, číslo konania 15 Co/25/2012 porušovateľ práva odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom“.

Uvedené citácie potvrdzujú, že v odvolacom a dovolacom konaní pred všeobecnými súdmi sťažovateľka namietala, že jej bolo odňaté právo konať pred súdom, pretože všeobecné súdy nevyhoveli jej návrhu na výsluch označených svedkov. V súlade so svojou judikatúrou ústavný súd považuje odňatie práva konať pred súdom za porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, pričom pod odňatím práva rozumie postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva [napr. práva zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom i k právnej stránke veci a pod. (IV. ÚS 401/2008)].

Z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu však vyplynulo, že sťažovateľka ňou nepožadovala ochranu toho práva, ktoré malo byť porušené všeobecnými súdmi (t. j. práva konať pred súdom), keďže ako skutočnosti, ktoré mali narušiť jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, označila vady rozsudku krajského súdu a nie spôsob uplatňovania procesných práv v označených súdnych konaniach. Z uvedeného ústavný súd vyvodil, že sťažovateľka sa na ústavný súd obrátila s namietaným porušením inej súčasti základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, než ktoré uplatňovala v konaní pred všeobecnými súdmi, a to s právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Urobila tak za situácie, keď právo, porušenie ktorého namieta pred ústavným súdom, mohla namietat' aj v konaní pred všeobecnými súdmi. Ústavný súd viackrát potvrdil, že odôvodnenie každého súdneho rozhodnutia musí spĺňať zákonom požadované kritériá, aby zodpovedalo ústavným požiadavkám práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie (II. ÚS 329/2010, IV. ÚS 158/09, I. ÚS 301/06).

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že za súčasť princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno označiť požiadavku, aby v sťažovateľ podal sťažnosť z dôvodu, ktorý sa zhoduje s dôvodmi uplatnenými predtým v konaní pred všeobecným súdom. Ústavný súd už rozhodol, že z princípu subsidiarity vo vzťahu ústavného súdu ku všeobecným súdom v zmysle čl. 127 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde tiež vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 140/04).

Keďže sťažovateľka sa pred všeobecnými súdmi domáhala ochrany inej súčasti základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces ako vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu, nebola splnená podmienka subsidiarity právomoci ústavného súdu v konaniach o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z tohto dôvodu bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2013